

Установа адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт
імя Максіма Танка»

ЗАЦВЯРДЖАЮ
Прарэктар па вучэбнай рабоце
А.В. Макоўчык
..... 2022 г.

Рэгістрацыйны № УД 2.1-1-25/2022

СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА XVII-XIX СТАГОДЗЯЎ

Вучэбная праграма ўстановы вышэйшай адукацыі па вучэбнай
дысцыпліне для спецыялістаў:
1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура;
1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура.
Замежная мова (з указаннем мовы)

2022 г.

Вучэбная праграма складзена на аснове адукацыйных стандартаў вышэйшай адукацыі 1 ступені па спецыяльнасцях 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)», зацверджаных пастановай Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь ад 20.04.2022 г. № 85, і вучэбных планаў спецыяльнасцей 1-02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)»

СКЛАДАЛЬШЫК:

Т.М.Тарасова, прафесар кафедры беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар філалагічных навук, прафесар

РЭЦЭНЗЕНТЫ:

Г.К.Тычко, прафесар кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі факультэта журналістыкі БДУ, доктар філалагічных навук, прафесар;

Н.У.Чайка, прафесар кафедры мовазнаўства і лінгвалексікі ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка», доктар філалагічных навук, прафесар

УЗГОДНЕНА:

Дырэктар

ДУА «Гімназія № 43 г. Мінска»

M. Kof

М.Ф.Кавалеўская

РЭКАМЕНДАВАНА ДА ЗАЦВЯРДЖЭННЯ:

Кафедрай беларускай і замежнай літаратуры ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» (пратакол № 4 ад 22.11.2022 г.)

Загладчык кафедры

I.M. Mishanchuk

І.М.Мішчанчук

Навукова-метадычным саветам ўстановы адукацыі «Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка» (пратакол № 2 ад 20.12.2022 г.)

Афармленне вучэбнай праграмы і суправаджаючых яе матэрыялаў узмоцненым патрабаванням Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь адпавядае
Метадыст вучэбна-метадычнага аддзела БДПУ

Y.V. Shchegoleva

Я.В.Шчэголева

Дырэктар бібліятэкі

N.P. Syatkouskaya

Н.П.Сяткоўская

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

«Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» – вучэбная дысцыпліна, якая з’яўляецца традыцыйнай і прынцыпова новай адначасова. Традыцыйнасць абумоўлена тым, што сусветны літаратурны працэс складаецца з літаратурных працэсаў асобных краін свету. Таму аб’ектам вывучэння з’яўляюцца выдатныя творцы сусветнага пантэона, якія вызначаюць асноўныя кірункі развіцця літаратуры ў той ці іншы гістарычны перыяд і маюць непераходзячае значэнне ў стагоддзях. Навізна выкладання гэтай дысцыпліны заключаецца ў асаблівай увазе да тых аўтараў і твораў, якія адыгралі вялікую ролю ў развіцці іншанацыянальнага літаратурнага працэсу і разам з тым дапамагаюць больш выразна акрэсліць месца беларусаў у свеце і прадстаўнікоў іншых народаў у Беларусі, убачыць беларускую літаратуру сярод літаратур замежных краін на розных этапах іх развіцця, зразумець, што новае ў працытанні сусветна вядомых аўтараў адкрылі беларусы, якім чынам беларуская літаратура і яе творцы ўздымаюць на новы ўзровень духоўныя каштоўнасці народаў свету.

Асноўная *мэта* вучэбнай дысцыпліны – раскрыць багацце, шматстайнасць, непаўторнасць сусветнай літаратуры на розных этапах яе развіцця, а таксама ў яе сувязях з літаратурным працэсам у Беларусі.

Задачы вучэбнай дысцыпліны:

- акрэсліць асноўныя этапы, заканамернасці літаратурнага працэсу ў розных рэгіёнах свету, іх канкрэтна-гістарычны і разам з тым «вечны» сэнс;

- абазначыць тыпалагічныя адметнасці вядучых літаратурна-мастацкіх кірункаў, плыняў, школ, што знайшлі сваё ўвасабленне ў прадстаўнікоў іншых народаў і пакаленняў;

- даць звесткі пра жыццёвы і творчы шлях пісьменнікаў, якія адыгралі асаблівую ролю ў сусветным літаратурным працэсе;

- ахарактарызаваць асноўныя творы замежных пісьменнікаў, якія складаюць «залаты фонд» літаратуры, выявіць іх агульначалавечы змест, актуалізаваць іх значэнне ў айчынным літаратурным працэсе;

- раскрыць сэнсавую глыбіню, шматзначнасць і непаўторнасць тых вобразаў замежных пісьменнікаў, якія набылі агульначалавечае значэнне, «новае жыццё» ў кантэксце іншанацыянальных літаратур і ў творчасці прадстаўнікоў розных пакаленняў;

- выявіць нацыянальную адметнасць і разам з тым акрэсліць агульнае ў змястоўна-фармальнай структуры твораў пісьменнікаў народаў свету.

Вывучэнне «Сусветнай літаратуры XVII–XIX стагоддзяў» дазволіць сфарміраваць у студэнтаў уяўленне пра непарыўнасць літаратурнага развіцця ў маштабах агульначалавечай культуры і яго дыскрэтнасць у адлюстраванні асаблівасцей пэўных эпох і народаў, зразумець, што літаратура – гэта незаменны сродак фарміравання маральна-каштоўнасных арыенціраў маладога чалавека, яго духоўна-эстэтычнага патэнцыялу, творчай запатрабаванасці.

Асноўная ўвага пры выкладанні вучэбнай дысцыпліны «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» надаецца лекцыям, у час якіх выкладчык павінен знаёміць студэнтаў з тымі паняццямі, характарыстыкамі і з’явамі, якія складаюць аб’ект

вывучэння. Разам з тым у працэсе выкладання варта раскрываць канкрэтна-гістарычны сэнс і неўміручасць у стагоддзях творчых адкрыццяў пісьменнікаў, дапамагаць убачыць непаўторнасць індывідуалізаваных мастацкіх вобразаў і іх нацыянальную адметнасць, выяўляць багацце нацыянальнага і індывідуальнага чалавечага вопыту, увасобленага ў творчай спадчыне розных пакаленняў. На практычных занятках асабліва ўвага можа быць аддадзена вывучэнню тых твораў замежных пісьменнікаў, з дапамогай якіх раскрываецца адметнасць літаратурнага працэсу асобнай краіны на пэўным адрэзку яе развіцця і разам з тым выяўляецца маштабнасць, універсальнасць творчага пранікнення аўтара ў глыбіні агульначалавечага, «вечнага».

Месца вучэбнай дысцыпліны ў сістэме падрыхтоўкі спецыяліста, сувязі з іншымі вучэбнымі дысцыплінамі. Згодна тыпавому вучэбнаму плану па спецыяльнасцях 1–02 03 01 «Беларуская мова і літаратура», 1-02 03 03 «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы)» вучэбная дысцыпліна «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» уваходзіць у кампанент установы адукацыі. Вучэбная дысцыпліна «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» звязана з вучэбнымі дысцыплінамі «Уводзіны ў літаратуразнаўства», «Гісторыя беларускай літаратуры XVII–XVIII стагоддзяў», «Гісторыя беларускай літаратуры XIX стагоддзя».

Патрабаванні да засваення вучэбнай дысцыпліны. Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» павінна забяспечыць фарміраванне ў студэнтаў наступную спецыялізаваную кампетэнцыю СК-6: Характарызаваць асаблівасці развіцця нацыянальных літаратур на розных гістарычных этапах, улічваючы заканамернасці літаратурнага працэсу замежных краін як цэласнай з’явы.

У выніку вывучэння дысцыпліны студэнт павінен *ведаць*:

- асноўныя літаратурныя эпохі, кірункі, стылі, іх асаблівасці;
- этапы і заканамернасці сусветнага літаратурнага працэсу, асаблівасці літаратуры еўрапейскіх краін і краін амерыканскага кантынента;
- традыцыйнае і наватарскае ў сусветным літаратурным працэсе на розных этапах яго развіцця, у творчасці прадстаўнікоў аднаго кірунку, таго ці іншага пісьменніка;
- жыццёвы і творчы лёс пісьменнікаў, якія аказалі найбольшы ўплыў на развіццё сусветнага літаратурнага працэсу;
- тэксты замежных пісьменнікаў, якія прапануюцца для абавязковага прачытання;
- факты і спецыфіку функцыянавання сусветнай літаратурнай класікі ў беларускай культуры.

У выніку навучання па дысцыпліне студэнт павінен *умець*:

- выяўляць агульнае і асаблівае ў развіцці сусветнага літаратурнага працэсу ў яго суадносінах з нацыянальным;
- вызначаць тыпалагічныя асаблівасці, характэрныя для таго ці іншага літаратурнага кірунку, метаду, стылю;
- аналізаваць твор у кантэксце эпохі, кірунку, творчасці пісьменніка;
- аналізаваць мастацкі твор з пазіцый яго фармальна-змястоўных кампанентаў;

– характарызаваць спадчыну пісьменніка, яго сюжэты і вобразы праз іх успрыманне, інтэрпрэтацыю ў творчасці прадстаўнікоў іншай эпохі і нацыі;

У выніку навучання па дысцыпліне студэнт павінен *валодаць*:

- адпаведным паняццёвым і тэрміналагічным апаратам;
- навыкамі розных спосабаў аналізу літаратурнага твора.

У рамках адукацыйнага працэсу па вучэбнай дысцыпліне «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» студэнт павінен набыць не толькі тэарэтычныя і практычныя веды, уменні і навыкі па спецыяльнасці, але і развіць свой каштоўнасна-асобасны, духоўны патэнцыял, сфарміраваць якасці патрыёта і грамадзяніна, гатовага да актыўнага ўдзелу ў эканамічным, вытворчым, сацыяльна-культурным і грамадскім жыцці краіны.

Па кожнай вучэбнай тэме ў адпаведнасці з яе мэтамі і задачамі па фарміраванні і развіцці ў студэнтаў канкрэтных кампетэнцый выкладчык праектуе і рэалізуе канкрэтныя педагагічныя тэхналогіі.

Асноўнымі тэхналогіямі навучання з’яўляюцца: праблемнае навучанне (праблемнае выкладанне, пошукавы метады); камунікатыўныя тэхналогіі, заснаваныя на актыўных формах і метадах навучання; асобна арыентаваная тэхналогія (улік індывідуальна-асобасных асаблівасцей студэнтаў, захаванне прынцыпу варыятыўнасці); інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі (мультымедычныя прэзентацыі, online-тэсты, інтэрактыўныя заданні ў сістэмах дыстанцыйнага навучання і інш.).

Арганізацыя самастойнай работы студэнтаў. Пры вывучэнні вучэбнай дысцыпліны выкарыстоўваюцца такія формы самастойнай работы, як выкананне індывідуальных заданняў на практычных занятках пад кантролем выкладчыка, выкананне індывідуальных заданняў пазааўдыторна, напісанне рэфератаў, падрыхтоўка дакладаў для выступлення на студэнцкіх навуковых канферэнцыях і інш.

Агульная колькасць гадзін, колькасць аўдыторных гадзін, форма атрымання вышэйшай адукацыі, размеркаванне аўдыторных гадзін, форма атэстацыі. Вывучэнне вучэбнай дысцыпліны «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» разлічана на 108 вучэбных гадзін. З іх 56 аўдыторных: 28 лекцыйных і 28 гадзін практычных заняткаў, 52 гадзіны адведзена на самастойную работу. Вучэбным планам для дзённай формы атрымання адукацыі філалагічнага факультэта для спецыяльнасцей 1-02 03 01 Беларуская мова і літаратура; 1-02 03 03 Беларуская мова і літаратура. Замежная мова (з указаннем мовы) прадугледжана 28 лекцыйных і 28 практычных гадзін. Форма кантролю – залік (4 семестр).

Размеркаванне гадзін па семестрах:

Семестр	Усяго	Лекцыі	Практычныя	Самастойная работа студэнтаў	Форма кантролю
IV	108	28	28	52	Залік

ЗМЕСТ ВУЧЭБНАГА МАТЭРЫЯЛУ

Тэма 1. XVII стагоддзе і літаратурны працэс. Барока

Крызіс гуманізму. Літаратурная барацьба. Фарміраванне асноўных літаратурных кірункаў. Барока як мастацка-эстэтычная сістэма. Барока ў Іспаніі: П. Кальдэрон, яго рэлігійна-філасофскія (гісторыка-філасофскія) драмы. Жанр махлярскага рамана ў іспанскай літаратуры. Барока ў Германіі: паэзія Трыццацігадовай вайны (М. Опіц, П. Флемінг, А. Грыфіус, Ф. Логау, народная песня): асноўныя матывы, вобразы. Раман Грымельсгаўзена «Сімпліцысмум»: дваістасць чалавека і свету.

Пераклады на беларускую мову. Барока ў славян і беларусаў. Буйнейшы прадстаўнік – Сімяон Полацкі. «Высокае» і «нізкае» барока.

Тэма 2. Класіцызм

Філасофская аснова – картэзіянства. Гістарычныя этапы ў развіцці класіцызму ў Францыі. Тэорыя класіцызму Н. Буало. Оды Ф. Малерба, байкі Ж. Лафонтэна. Маральная праблематыка ў прозе французскіх класіцыстаў: М. Лафайет («Прынцэса Клеўская»), Б. Паскаль («Думкі»), Ф. Ларашфуко («Максімы»), Ж. Лабруер («Характары, або Нравы нашага стагоддзя»). Жанры трагедыі (П. Карнель, Ж. Расін) і камедыі (Мальер). «Сід» Карнэля як узор літаратуры класіцызму 1-га перыяду. «Андрамаха» Расіна – новая канцэпцыя ў класіцызме 2-га перыяду.

Мальер: асноўныя этапы жыцця і творчасці. Драматургічная рэформа Мальера. Камедыі «Скупы», «Тарцюф», «Мешчанін у дваранах», «Дон Жуан» і іншыя: традыцыйнае і наватарскае. Камедыі Мальера на беларускай сцэне. Перайманне сюжэтаў і вобразаў Мальера ў п'есах беларускіх аўтараў (Ф. Уршуля Радзівіл і інш.).

Літаратура Англіі. Традыцыі барока і класіцызму. Дж. Мільтан: звесткі з жыцця і творчасці. Паэма «Страчаны рай». «Ад вонне і Ад ввнутри»: Сатана. Вобразы Адама і Евы, матывы спакушэння і грэхпадзення. Тэматыка «Вернутага раю».

Тэма 3. XVIII стагоддзе: Асветніцтва

XVIII стагоддзе і яго месца ў гісторыі сусветнай літаратуры. Асветніцтва як комплекс ідэй у культурным руху Еўропы. Сувязь літаратуры з філасофіяй і эстэтыкай. Асноўныя літаратурныя кірункі. Водгукі барока ў камедыях плашча і шпагі К. Гоцы, жанр тэатральнай казкі – ф'ябы. Мастацтва ракако (паэзія кахання Э. Парні, элементы ў «Арлеанскай нявінніцы» Вальтэра). Асветніцкі класіцызм: роля грамадства, ідэя выхавання чалавека. Новы тып героя – мудраца, інтэлектуала (Вальтэр, «Рымскія элегіі» Гётэ). Асветніцкі рэалізм: вывучэнне сацыяльнага становішча чалавека і яго лёсу ў грамадстве, сацыяльна актыўны герой, дзейснае адстойванне ім сваіх інтарэсаў, герой як прадстаўнік саслоўя, праблема яго эвалюцыі. Сентыменталізм як напрамак Сталага Асветніцтва: культ пачуццяў, культ прыроды, ідэалізацыя патрыярхальнага сялянскага ладу, непрыманне цывілізацыі і горада як крыніцы заганаў асобы і грамадства. Перадрамантызм – умоўная назва пераходных літаратурных з'яў (стваральнікі «гатычнага рамана» Г. Уолпал, Г. Радкліф; «Паэмы Асіяна» Дж. Макферсана паводле гэльскага фальклору Шатланды). Жанравая характарыстыка літаратуры Асветніцтва.

Асветніцтва ў славян. Яго антыфеадальны, антыкаталіцкі характар (Польшча), насычанасць ідэямі нацыянальнага вызвалення: супраць аўстрыйскага абсалютызму

(Чэхія), турэцкага прыгнёту (Сербія, Балгарыя), як процістаянне прыгону і самаўладдзю (Расія). Асветніцкая літаратура на беларускіх землях.

Тэма 4. Асветніцтва ў Англіі

Англііскі раман – «класіфікацыйны, старыны, адметна доўгі-доўгі-доўгі, навуковы і чыны» (А. Пушкін). Раман прыгод і падарожжаў. Д. Дэфо «Рабінзон Круза». Раман Дж. Свіфта «Падарожжы Гулівера». Жанр сентыментальнага рамана: Л. Стэрн «Сентыментальнае падарожжа па Францыі і Італіі». Р. Бёрнс. Аўтабіяграфічныя матывы ў лірыцы Р. Бёрнса. Паэзія як летапіс роднага краю і біяграфія Часу. Героі Бёрнса. Тэма кахання. Жанравае багацце: вершы, эпіграмы, музычна-драматычны жанр кантаты і інш.

Дэфо і Свіфт па-беларуску. Рабінзанада ў сусветнай літаратуры (у т.л. «Палескія рабінзоны» Я. Маўра). Пераклады на беларускую мову, тыпалагічныя сыходжанні.

Тэма 5. Асветніцтва ў Францыі

Асветніцтва ў Францыі. Грамадска-палітычнае значэнне дзейнасці французскіх асветнікаў: Вальтэр і вальтэр'янства, Дзідро і «Энцыклапедыя», Русо і русаізм. Філасофскія аповесці Вальтэра. Уплыў вальтэр'янства на развіццё філасофскай, сацыяльна-палітычнай думкі ў Беларусі. Д. Дзідро – прадстаўнік рэалістычнага мастацтва ў драматургіі і прозе, у тэорыі асветніцкага рэалізму. Ж.Ж. Русо – прадстаўнік сентыменталізму. Першыя сацыяльна-палітычныя камедыі ў французскай літаратуры: «Севільскі цырульнік, або Марная перасцярога» і «Вар'яцкі дзень, або Жаніцьба Фігара» П. А. К. Бамаршэ.

Пастаноўкі оперы Дж. Расіні «Севільскі цырульнік» і В.А. Моцарта «Жаніцьба Фігара» на беларускай сцэне (пераклад апошняй на беларускую мову ў 1936 г. А. Дударом). Асветніцтва ў Францыі як адна з перадумоў Вялікай французскай рэвалюцыі 1789–1794 гг., яго ўплыў на жыццё тагачаснай Еўропы (у т.л. на Беларусь).

Тэма 6. Асветніцтва ў Германіі

Поспехі нямецкага Асветніцтва ў галіне філасофіі і тэорыі мастацтва. Тэарэтык і практык рэалістычнага мастацтва – Г.Э. Лесінг. Нацыянальна-культурны рух «Бура і націск» – этап асветніцкай літаратуры. Гётэ і Шылер як прадстаўнікі шцюрмерства (старонкі з біяграфіі).

Ф. Шылер. Шляхі да справядлівай грамадскай пабудовы ў творчасці нямецкага асветніка: індывідуальны бунт («Разбойнікі»), народнае паўстанне («Змова Фіеска ў Генуі»), выхаванне манарха («Дон Карлас»). Перыяд веймарскага класіцызму ў творчасці Шылера і Гётэ (канцэпцыя эстэтычнай адукацыі і выхавання; 1797 – год балад). Шылер як адзін з найбольш вядомых драматургаў свету.

І.В. Гётэ. Перыядызацыя жыцця і творчасці. Гётэ – паэт-лірык (балада «Лясны цар», пераклады па-беларуску). Гётэ – празаік (раман «Пакуты маладога Вертэра»). Трагедыя «Фаўст»: з гісторыі вечнага вобраза, спецыфіка яго распрацоўкі ў творчасці Гётэ. Пошукі Фаўстам сэнсу чалавечага жыцця і ўласнага прызначэння, пошукі Ісціны. «Спакушэнні» на шляху героя. Фаўст і Мефістофель. Фаўст і Вагнер. Фаўст і Маргарыта. Фаўст і Алена Спартанская. Эвалюцыя вобраза загалюнага героя. Канкрэтна-гістарычны змест і вечны сэнс вобраза Фаўста.

Перастварэнне вобразаў рамана «Пакуты маладога Вертэра» (В.А. Моцарт «Сімфонія № 40, Вертэраўская», У. Пленцдорф «Новыя пакуты маладога Вертэра» і інш.). Вертэраўскі тып героя. Гётэ і выяўленчае мастацтва (ілюстрацыі да твораў Гётэ,

у т.л. А. Кашкурэвіча: новае прачытанне трагедыі «Фаўст» у ХХ ст.). Гётэ і тэатр (1860-я гады як час пачатку шырокага знаёмства з творамі нямецкага драматурга на Беларусі. Пастаноўкі XIX–XX стагоддзяў). Гётэ і музыка: опера Ш. Гуно «Фаўст», опера Ж. Маснэ «Вертэр». Гётэ па-беларуску. Афарызмы, цытаты з Гётэ. Прысвячэнні Гётэ.

Тэма 7. Сусветная літаратура 1-й паловы XIX стагоддзя: агульная характарыстыка. Рамантызм

Вылучэнне гістарычных перыядаў: асноўныя літаратурна-мастацкія крытэрыі. Новы этап у развіцці сусветнага літаратурнага працэсу. Складванне асноўных літаратурных кірункаў (рамантызм, рэалізм) у еўрапейскіх літаратурах. Фарміраванне рамантызму пад уплывам сацыяльна-палітычных падзей у 2-й палове 1790-х гадоў (Германія, Англія, Францыя), 1800-я гады (Італія, Іспанія, Расія), паўсямеснае яго распаўсюджванне ў 1830–1940-я гады. Эстэтычныя перадумовы, філасофскае абгрунтаванне ідэй рамантыкаў. Рамантызм як літаратурна-мастацкі кірунак.

Сінтэз мастацтваў у рэчышчы рамантычнага светаўспрымання: літаратуры і музыкі (песні Ф. Шуберта на словы В. Мюлера: цыклы «Прыгожая млынарка», «Зімні шлях»; вакальныя цыклы Р. Шумана на словы Г. Гейнэ, А. Шаміса, музыка да «Манфрэда» Дж. Г. Байрана), літаратуры і жывапісу (В. Ваньковіч «А. Міцкевіч на скале Аю-Даг», уплыў «Крымскіх санетаў» на беларускага мастака) і інш.

Тэма 8. Рамантызм у літаратуры Германіі

Праграмныя працы («Фрагменты» Ф. Шлегеля). Мастацтва як вышэйшая ступень разумення свету. Самы важны яе від – музыка. Вобраз паэта ў рамане Наваліса «Генрых фон Офтэрдынген».

Паэзія нямецкага рамантызму. Вершы, прысвечаныя старажытнай Эладзе і хрысціянству (Ф. Гельдэрлін). Паэты Гейдэльбергскай школы: К. Брэнтана і Арнім. Цыкл балад «Нямецкія народныя паданні» А. Шаміса, паэтычны цыкл «Каханне і жыццё жанчыны» (музыка Р. Шумана). Паэзія і музыка ў творчасці Ё. Айхендорфа. Жыццёвы і творчы шлях В. Мюлера: сувязь з народамі, трагічнасць жыцця.

«Песнярова пракляцце» Л. Уланда і «Курган» Я. Купалы: вобразы ваяўнічых тыранаў-уладароў, мужных і праўдзівых песняроў, тэматыка песень вандроўных спевакоў, аўтарскае слова ў творах. «Катрыншчык» Мюлера на музыку Шуберта і беларускі пераклад. Кніга перакладаў нямецкіх паэтаў-рамантыкаў па-беларуску – «Закаханы вандроўнік» (Мінск, 1989): тыпалагічная блізкасць нямецкай паэзіі матывам і вобразам беларускай лірыкі.

Проза нямецкага рамантызму: браты Грым, Генрых фон Клейст (у т.л. драматургія апошняга). Уплыў музыкі і жывапісу на творчасць Э.Т.А. Гофмана: казкі і лібрэта («Шчаўкунок» як аснова для «Казак Гофмана» французскага кампазітара Ж. Офенбаха). Фантастычнае і рэальнае ў свеце Гофмана. Пераклады Гофмана па-беларуску, пастаноўкі на беларускай сцэне.

Тэма 9. Рамантызм у літаратуры Англіі

Нацыянальныя асаблівасці рамантызму. Росквіт паэзіі і асновы рамантычнай літаратуры ў паэзіі «Азёрнай школы». Проза: В. Скот – стваральнік жанру гістарычнага рамана.

Дж. Г. Байран. Жыццёвы і творчы шлях. «Усходнія» паэмы («Карсар», «Гяур»). Паэма «Шыльёнскі вязень». Вечныя вобразы ў творах (Праметэй, Дон Жуан). Вобразы

тытанаў сусветнай культуры («Прароцтва Дантэ»). Матывы адчаю і адзіноты («Стансы да Аўгусты» – «Калі згасіў праменне змрок...»), пачуцці асуджанасці і працяг жыцця («Змрок на душы маёй...»), філасофскі роздум над сутнасцю існавання – спалучэнне гэтых тэм і матываў у «Паломніцтве Чайльда Гарольда».

Байранізм як спецыфічны кірунак еўрапейскай рамантычнай думкі. Сацыяльна-рэвалюцыйныя, нацыянальна-вызваленчыя матывы ў творчасці Дж. Байрана і Я. Купалы. Уплыў байранізму на беларускую паэзію. Прысвячэнні Байрану: Я. Лучына, У. Караткевіч.

Тэма 10. Рамантызм у літаратуры Францыі

Проза: узнікненне жанру рамана-споведзі (аповесці «Атала», «Рэне» Ф.Р. Шатабрыяна, «Адольф» Б. Канстана, «Споведзь сына стагоддзя» А. дэ Мюсэ), спецыфіка гістарычнага рамана («Сен-Мар» А. дэ Віны, раманы А. Дюма), жанр сацыяльнага рамана (Жорж Санд).

В. Гюго. Прадмовы да драмы «Кромвель» як літаратурны маніфест французскага рамантызму. Жанр гістарычнага рамана ў творчасці В. Гюго. Раман «Сабор Парыжскай Божай Мацеры»: зварот да гістарычнага мінулага, нацыянальнай гісторыі. Вобраз Сабора – раманскае і гатычнае, «мясцовы каларыт», сімволіка вобразаў, Сабор як галоўны герой рамана. Супастаўленні і проціпастаўленні дзеючых асоб, выключнасць характараў і выключнасць абставін. Сінтэз мастацтваў. Паэзія Гюго: успаміны, роздум, адлюстраванне падзей жыцця («Сейбіт», «Захад сонца», «На барыкадзе»).

Тэма 11. Рамантызм у літаратуры ЗША

Проза: распрацоўка жанру рамана (гістарычнага, прыгодніцкага, марскога, бытавога) ў творчасці Ф. Купера. Пачынальнік жанру дэтэктыўнай прозы Э. По, майстэрства навелы: атмасфера жахлівага, пранікліваць героя і інш. Паэзія: Э. По – тэма адчаю і смутку ў вершах, «страшнае» ў «натуральным», паводле В. Брусава (паэма «Крумкач»), памяць пра жонку, якую страціў (паэма «Анабель Лі»). Услаўленне патрыярхальнага мінулага ў творчасці Г. Лангфэла – «Спеў аб Гаяваце» – «індзейская Эда», гістарычнае і міфалагічнае ў паэме. Рамантычная туга па казачнаму мінуламу. Нацыянальныя асаблівасці рамантызму ў літаратуры ЗША.

Тэма 12. Сусветная літаратура XIX стагоддзя: агульная характарыстыка.

Рэалізм

Літаратура рэалізму ў XIX ст.: тыпалогія літаратурнага кірунку. Паняцце «крытычны рэалізм». Філасофія пазітывізму як адна з асноў зараджэння і развіцця рэалістычнай літаратуры. Асноўная формула, спасціжэнне законаў фарміравання асобы пад уплывам асяроддзя. Сувязі з філасофіяй, прыродазнаўчымі навукамі. Асноўныя прынцыпы (праўдзівасць, гістарызм, псіхалагізм, навуковае вывучэнне і інш.). Мара пра ідэал (у сацыяльных нізах), крушэнне ілюзій (у т.л. на разумовую пабудову грамадства). Асноўны канфлікт. Сінтэз традыцый. Роля мастацкай дэталі (падрабязнасцей быту, пейзажа, партрэта, жэста, суб'ектыўных рэакцый, мовы, інтэр'ера).

Тэма 13. Рэалізм у літаратуры Францыі

Паэзія: П. Ж. Беранжэ.

Проза – Ф. Стэндаль. Вывучэнне «італьянскага характару» ў кантэксте тагачасных палітычных падзей (навела «Ваніна Ваніні»). Працяг пошукаў чалавекам

моцных пачуццяў. Тэма страчаных ілюзій у святле рэалістычнага вывучэння рэчаіснасці: раман «Чырвонае і чорнае» як «хроніка XIX стагоддзя».

П. Мерымэ – гістарычныя сюжэты, майстэрства рэалістычнага апавядання ў творах (навелла «Кармэн» як аснова оперы французскага кампазітара Ж. Бізэ «Кармэн»).

А. дэ Бальзак. Гісторыя Францыі перыяду Рэстаўрацыі і ліпёнскай манархіі ў творах А. дэ Бальзака. Філасофскі раман «Шчыгрынавая скура». Задума і план «Чалавечай камедыі», асаблівасці яе ажыццяўлення. Вечны вобраз скупага. «Габсэк» Бальзака: спалучэнне рэалістычнага і рамантычнага, высокага і нізкага, гіпербалізацыі і індывідуалізацыі вобраза. Майстэрства Бальзака-псіхолога, мастака (рэмбрантаўскі партрэт), роля колеру і гуку ў структуры мастацкага вобраза.

Г. Флабер. Эстэтычныя погляды, літаратурная спадчына пісьменніка. Складанасць вобраза спадарыні Бавары ў аднайменным рамане. Асаблівасці гістарычнага рамана ў творчасці Флабера («Саламбо»). Тэма страчаных ілюзій і яе вырашэнне ў іншым гістарычным кантэксце (раман «Выхаванне пачуццяў»). Выкрыццё заганаў буржуазнага грамадства. Майстэрства мастацкага слова Флабера.

Тэма 14. Рэалізм у літаратуры Англіі

Віктарыянства як перыяд і лад жыцця, ідэалогія і духоўная атмасфера. Прадстаўнікі т.зв. «бліскучай плеяды»: Ч. Дзікенс, У. Тэкерэй, сёстры Брантэ. Адлюстраванне заганаў віктарыянскай Англіі ў раманах Ч. Дзікенса. Цяжкасці жыццёвых выпрабаванняў, што выпалі на долю героя, перамога добра і пакаранне зла ў рамане «Прыгоды Алівера Твіста». Іншыя «выхаваўчыя» раманы пісьменніка. Асаблівасці меладраматызму ў творчасці Дзікенса, тыпалагічныя паралелі з яго элементамі ў беларускай літаратуры (вастрыня інтрыгі і перабольшванне эмацыянальнасці, рэзкае супрацьстаянне добра і зла і маралізатарскія тэндэнцыі і інш.). «Ярмарка пыхлівасці» У. Тэкерэя: сацыяльна-палітычныя, маральныя праблемы, іронія і сатыра ў творы, праблема «рамана без героя». Раман Ш. Брантэ «Джэн Эйр».

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНАЯ КАРТА ДЫСЦЫПЛІНЫ
«СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА XVII–XIX СТАГОДДЗЯЎ»
 (дзённая форма атрымання адукацыі)

Нумар раздзела, тэмы	Назва раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін		Самастойная работа студэнта	Матэрыяльнае забеспячэнне заняткаў	Літаратура	Формы кантролю ведаў
		Лекцыі	Практычныя (семінарскія) заняткі				
1	2	3	4	5	6	7	8
	СУСВЕТНАЯ ЛІТАРАТУРА XVII-XIX стагоддзяў	28	28	52			
1.	<i>XVII стагоддзе і літаратурны працэс. Барока</i>	2		2			
	1. Крызіс гуманізму. Літаратурная барацьба. 2. Фарміраванне асноўных літаратурных кірункаў. Барока як мастацка-эстэтычная сістэма. 3. Барока ў Іспаніі: П. Кальдэрон, яго рэлігійна-філасофскія (гісторыка-філасофскія) драмы. 4. Барока ў Германіі: паэзія. 5. Раман Грымельсгаўзена «Сімпліцысімус»: дваістасць чалавека і свету. 6. Барока ў славян і беларусаў. Буйнейшы прадстаўнік – Сімяон Полацкі. «Высокае» і «нізкае» барока.	2		2	Мультымедычная прэзентацыя	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3]	Выступленне з паведамленням і.

2.	Класіцызм	2	4	4			
	<p>1. Філасофская аснова – картэзіянства. Гістарычныя этапы ў развіцці класіцызму ў Францыі. Тэорыя класіцызму Н. Буало.</p> <p>2. Оды Ф. Малерба, байкі Ж. Лафантэна.</p> <p>3. Маральная праблематыка ў прозе французскіх класіцыстаў. «Сід» Карнэля як узор літаратуры класіцызму 1-га перыяду.</p> <p>4. «Андрамаха» Расіна – новая канцэпцыя ў класіцызме 2-га перыяду.</p> <p>5. Мальер: асноўныя этапы жыцця і творчасці. Камедыі «Скупы», «Тарцюф», «Мешчанін у дваранах», «Дон Жуан» і іншыя: традыцыйнае і наватарскае.</p> <p>6. Літаратура Англіі. Традыцыі барока і класіцызму. Дж. Мільтан.</p>	2	4	4	Мультимедыйная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3]	Вуснае апытванне
3.	XVIII стагоддзе: Асветніцтва	2		2			
	<p>1. XVIII стагоддзе і яго месца ў гісторыі сусветнай літаратуры. Асветніцтва як комплекс ідэй у культурным руху Еўропы.</p> <p>2. Асноўныя літаратурныя кірункі. Водгукі барока ў камедыях плашча і шпагі К. Гоцы, жанр тэатральнай казкі – ф’ябы.</p> <p>3. Мастацтва ракако (паэзія каханя Э. Парні, элементы ў «Арлеанскай нявінніцы» Вальтэра).</p> <p>4. Асветніцкі класіцызм: роля грамадства, ідэя выхавання чалавека.</p> <p>5. Асветніцкі рэалізм.</p> <p>6. Сентыменталізм як напрамак Сталага Асветніцтва.</p> <p>7. Перадрамантызм – умоўная назва пераходных літаратурных з’яў.</p> <p>8. Жанравая характарыстыка літаратуры Асветніцтва.</p> <p>9. Асветніцтва ў славян.</p>			2	Мастацкія тэксты	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3]	Выступленне з паведамленням і.
4.	Асветніцтва ў Англіі	2	2	2			
	<p>1. Англійскі раман.</p> <p>2. Раман прыгод і падарожжаў. Д. Дэфо «Рабінзон Круза». Раман Дж. Свіфта «Падарожжы Гулівера».</p> <p>3. Жанр сентыментальнага рамана: Л. Стэрн «Сентыментальнае падарожжа па Францыі і Італіі».</p>	2	2	2	Мастацкія тэксты. Мультимедыйная прэзентацыя.	Асн. [1] Дад. [1] [2]	Выступленне з паведамленням і.

	4. Р. Бёрнс. Аўтабіяграфічныя матывы ў лірыцы Р. Бёрнса. Жанравае багацце: вершы, эпіграмы, музычна-драматычны жанр кантаты і інш. 5. Дэфо і Свіфт па-беларуску. Рабінзанада ў сусветнай літаратуры (у т.л. «Палескія рабінзоны» Я. Маўра).					[3]	
5.	<i>Асветніцтва ў Францыі</i>	2	2	4			
	1. Асветніцтва ў Францыі. Грамадска-палітычнае значэнне дзейнасці французскіх асветнікаў: Вальтэр і вальтэр’янства, Дзідро і «Энцыклапедыя», Русо і русаізм. 2. Філасофскія аповесці Вальтэра. Уплыў вальтэр’янства на развіццё філасофскай, сацыяльна-палітычнай думкі ў Беларусі. 3. Д. Дзідро – прадстаўнік рэалістычнага мастацтва ў драматургіі і прозе, у тэорыі асветніцкага рэалізму. 4. Ж.Ж.Русо – прадстаўнік сентыменталізму. 5. Першыя сацыяльна-палітычныя камедыі ў французскай літаратуры: «Севільскі цырульнік, або Марная перасцярога» і «Вар’яцкі дзень, або Жаніцьба Фігаро» П.А.К. Бамаршэ. 6. Асветніцтва ў Францыі як адна з перадумоў Вялікай французскай рэвалюцыі 1789 – 1794 гг., яго ўплыў на жыццё тагачаснай Еўропы (у т.л. на Беларусь).	2	2	4	Ілюстрацыйны матэрыял	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3]	Вуснае апытванне
6.	<i>Асветніцтва ў Германіі</i>	2	2	4			
	1. Пospехі нямецкага Асветніцтва ў галіне філасофіі і тэорыі мастацтва. Тэарэтык і практык рэалістычнага мастацтва – Г.Э.Лесінг. 2. Ф. Шылер. Шляхі да справядлівай грамадскай пабудовы ў творчасці нямецкага асветніка: індывідуальны бунт («Разбойнікі»), народнае паўстанне («Змова Фіеска ў Генуі»), выхаванне манарха («Дон Карлас»). 3. І.В. Гётэ. Перыядызацыя жыцця і творчасці. Гётэ – паэт-лірык. Гётэ – празаік. Трагедыя «Фаўст».	2	2	4	Мастацкія тэксты. Мультымедычная прэзентацыя.	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3]	Вуснае апытванне
7.	<i>Сусветная літаратура 1-й паловы XIX стагоддзя: агульная характарыстыка. Рамантызм</i>	2		4			
	1. Вылучэнне гістарычных перыядаў: асноўныя літаратурна-мастацкія крытэрыі. Новы этап у развіцці сусветнага	2		4	Мультымедычная прэзентацыя.	Асн. [1]	Выступленне з паведамленням

	літаратурнага працэсу. 2. Складванне асноўных літаратурных кірункаў (рамантызм, рэалізм) у еўрапейскіх літаратурах. 3. Эстэтычныя перадумовы, філасофскае абгрунтаванне ідэй рамантыкаў. Романтызм як літаратурна-мастацкі кірунак. 4. Сінтэз мастацтваў у рэчышчы рамантычнага светаўспрымання: літаратуры і музыкі				Мастацкія тэксты	Дад. [1] [2] [3] [6]	i.
8.	<i>Романтызм у літаратуры Германіі</i>	2	4	4			
	1. Праграмныя працы («Фрагменты» Ф. Шлегеля). Вобраз паэта ў рамане Наваліса «Генрых фон Офтэрдынген». 2. Паэзія нямецкага рамантызму. Вершы, прысвечаныя старажытнай Эладзе і хрысціянству (Ф. Гельдэрлін). 3. Паэты Гейдэльбергскай школы: К. Брэнтана і Арнім. Цыкл балад «Нямецкія народныя паданні» А. Шаміса, паэтычны цыкл «Каханне і жыццё жанчыны» (музыка Р. Шумана). 4. Паэзія і музыка ў творчасці Ё. Айхендорфа. Жыццёвы і творчы шлях В. Мюлера: сувязь з народам, трагічнасць жыцця. 5. «Песнярова пракляцце» Л. Уланда і «Курган» Я. Купалы. 6. Проза нямецкага рамантызму: браты Грым, Генрых фон Клейст (у т.л. драматургія апошняга). 7. Творчасць Э.Т.А. Гофмана.	2	4	4	Мультымедычная прэзентацыя.	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3] [6]	Экспрэс-апытанне
9.	<i>Романтызм у літаратуры Англіі</i>	2	2	4			
	1. Нацыянальныя асаблівасці рамантызму. 2. Росквіт паэзіі і асновы рамантычнай літаратуры ў паэзіі «Азёрнай школы». 3. Проза: В. Скот – стваральнік жанру гістарычнага рамана. 4. Дж. Г. Байран. Жыццёвы і творчы шлях. «Усходнія» паэмы («Карсар», «Гяур»). Паэма «Шыльёнскі вязень». 5. Байранізм як спецыфічны кірунак еўрапейскай рамантычнай думкі.	2	2	4	Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [1] Дад. [1] [2] [3] [6]	Вусная праверка
10.	<i>Романтызм у літаратуры Францыі</i>	2	2	4			
	1. Проза: узнікненне жанру рамана-споведзі (аповесці «Атала», «Рэне» Ф.Р. Шатабріяна, «Адольф» Б. Канстана, «Споведзь сына стагоддзя» А. дэ Мюсэ), спецыфіка гістарычнага рамана («Сен-	2	2	4	Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [1] Дад.	Вуснае апытванне

	<p>Мар» А. дэ Віны, раманы А. Дюма), жанр сацыяльнага рамана (Жорж Санд).</p> <p>2. В. Гюго. Прадмовы да драмы «Кромвель» як літаратурны маніфест французскага рамантызму. Жанр гістарычнага рамана ў творчасці В. Гюго.</p> <p>3. Раман «Сабор Парыжскай Божай Мацеры»: зварот да гістарычнага мінулага, нацыянальнай гісторыі.</p> <p>4. Паэзія Гюго: успаміны, роздум, адлюстраванне падзей жыцця («Сейбіт», «Захад сонца», «На барыкадзе»).</p>					[1] [2] [3] [6]	
11.	<i>Рамантызм у літаратуры ЗША</i>	2	2	4			
	<p>1. Проза: распрацоўка жанру рамана (гістарычнага, прыгодніцкага, марскога, бытавога) ў творчасці Ф. Купера.</p> <p>2. Пачынальнік жанру дэтэктыўнай прозы Э. По. Паэзія: Э. По – тэма адчаю і смутку ў вершах, «страшнае» ў «натуральным».</p> <p>3. Услаўленне патрыярхальнага мінулага ў творчасці Г. Лангфэла – «Спеў аб Гаяваце» – «індзейская Эда», гістарычнае і міфалагічнае ў паэме.</p>	2	2	4	Мультымедыйна я прэзентацыя	Асн. [1] Дад. [1] [3] [6]	Выступленне з паведамленням і.
12.	<i>Сусветная літаратура XIX стагоддзя: агульная характарыстыка. Рэалізм</i>	2		2			
	<p>1. Літаратура рэалізму ў XIX ст.: тыпалогія літаратурнага кірунку.</p> <p>2. Паняцце «крытычны рэалізм». Філасофія пазітывізму як адна з асноў зараджэння і развіцця рэалістычнай літаратуры.</p> <p>3. Сувязі з філасофіяй, прыродазнаўчымі навукамі.</p>	2		2	Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [1] [6]	Вусная праверка
13.	<i>Рэалізм у літаратуры Францыі</i>	2	4	6			
	<p>1. Паэзія: П.Ж. Беранжэ.</p> <p>2. Проза – Ф. Стэндаль.</p> <p>3. П. Мерымэ – гістарычныя сюжэты, майстэрства рэалістычнага апавядання ў творах.</p> <p>4. А. дэ Бальзак.</p> <p>5. Г. Флабер.</p>	2	4	6	Мультымедыйна прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [1] [4] [6]	Аналіз і прагляд твораў

14.	<i>Рэалізм у літаратуры Англіі</i>	2	4	6			
	<p>1. Віктарыянства як перыяд і лад жыцця, ідэалогія і духоўная атмасфера.</p> <p>2. Прадстаўнікі «бліскучай плеяды»: Ч. Дзікенс, У. Тэкерэй, сёстры Брантэ.</p> <p>3. Адлюстраванне заганаў віктарыянскай Англіі ў раманах Ч. Дзікенса.</p> <p>4. «Ярмарка пыхлівасці» У. Тэкерэя: сацыяльна-палітычныя, маральныя праблемы, іронія і сатыра ў творы, праблема «рамана без героя».</p> <p>5. Раман Ш. Брантэ «Джэн Эйр».</p>	2	4	6	Мультымедычная прэзентацыя. Мастацкія тэксты	Асн. [2] [3] Дад. [1] [4] [5] [6]	Выступленне з паведамленням і.
	УСЯГО	28	28	52			Залік

ІНФАРМАЦЫЙНА-МЕТАДЫЧНАЯ ЧАСТКА

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

1. Гранкина, Е. В. История зарубежной литературы XVII–XVIII веков [Электронный ресурс] : интерактив. электрон. учеб.-метод. комплекс / Е. В. Гранкина, Н. А. Развадовская // СДО Moodle / Белорус. гос. пед. ун-т. – Режим доступа: <https://bspu.by/moodle/course/view.php?id=4319>. – Дата доступа: 14.05.2022.
2. История зарубежной литературы (история зарубежной литературы XIX века) [Электронный ресурс] : электрон. учеб.-метод. комплекс для специальностей 1-02 03 02 «Русский язык и литература», 1-02 03 04 «Русский язык и литература. Иностраный язык (с указанием языка)» / сост. Т. Е. Комаровская // Репозиторий БГПУ. – Режим доступа: <http://elib.bspu.by/handle/doc/2136>. – Дата доступа: 13.06.2022.
3. Развадовская, Н. А. Зарубежная литература XIX века [Электронный ресурс] : учеб.-метод. пособие / Н. А. Развадовская // Репозиторий БГПУ. – Режим доступа: <http://elib.bspu.by/handle/doc/1443>. – Дата доступа: 13.06.2022.

Дадатковая літаратура

1. Адамовіч, Г. Я. Літаратурная класіка ў параўнальным вывучэнні / Г. Я. Адамовіч. – Мінск : Беларус. дзярж. пед. ун-т, 2008. – 112 с.
2. Гранкина, Е. В. История зарубежной литературы XVII–XVIII веков: комплекс тестовых заданий : практикум для студентов учреждений высш. образования / Е. В. Гранкина, Н. А. Развадовская. – Минск : Белорус. гос. пед. ун-т, 2016. – 148 с.
3. История зарубежной литературы XIX века : учебник / Е. М. Апенко [и др.] ; под ред. Е. М. Апенко. – М. : Проспект, 2001. – 413 с.
4. Луков, В. А. История литературы. Зарубежная литература от истоков до наших дней : учеб. пособие для студентов пед. вузов / В. А. Луков. – М. : Академия, 2003. – 511 с.
5. Проскурин, Б. М. История зарубежной литературы XIX века. Западноевропейская реалистическая проза : учеб. пособие / Б. М. Проскурин, Р. Ф. Яшенькина. – М. : Флинта : Наука, 2006. – 416 с.
6. Тарасова, Е. В. Традиции готического романа в прозе США XIX – первой трети XX веков (Э. А. По, А. Бирс, Г. Ф. Лавкрафт) : монография / Е. В. Тарасова. – Минск : Респ. ин-т высш. шк., 2022. – 126 с.

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ ПА АРГАНІЗАЦЫІ І ВЫКАНАННЮ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

Мэтай самастойнай работы з'яўляецца авалоданне асноўнымі навыкамі і ўменнямі для выканання самастойнай работай. Пры выкананні самастойнай работы павінны быць створаныя ўмовы, пры якіх будзе забяспечана актыўная роля студэнтаў у самастойным атрыманні ведаў і сістэматычным выкарыстанні іх на практыцы.

Задачамі работы студэнтаў з'яўляюцца:

- актывізацыя вучэбна-пазнавальнай дзейнасці студэнтаў;
- фарміраванне ўменняў і навыкаў самастойнага авалодання ведамі;
- фарміраванне ўменняў і навыкаў самастойнага прымянення ведаў на практыцы;
- самаразвіццё і самаўдасканаленне.

Кантроль самастойнай работы можа ажыццяўляцца ў выглядзе тэстаў, абмеркавання рэфератаў, абмеркавання і абароны вучэбных заданняў, экспрэс-апытанняў на аўдыторных занятках, калектываў.

ПЕРАЛІК РЭКАМЕНДАВАННЫХ СРОДКАЎ ДЫЯГНОСТЫКІ КАМПЕТЭНЦЫЙ СТУДЭНТАЎ

Для бягучага кантролю і самакантролю ведаў і ўменняў студэнтаў па дысцыпліне «Сусветная літаратура XVII–XIX стагоддзяў» можна выкарыстоўваць наступны дыягнастычны інструментарый:

- правядзенне прамежкавых апытанняў па асобных тэмах;
- правядзенне тэсціравання па асобных тэмах;
- выкананне тэставых заданняў;
- распрацоўка, абарона, афармленне навучальных праектаў;
- вусныя паведамленні па тэматыцы курса;
- фронтальнае апытанне;
- напісанне эсэ;
- удзел у дыскусіях, калектывнай рэфлексіі ў ходзе навучальных заняткаў.

ПРЫКЛАДНЫ ПЕРАЛІК ПЫТАННЯЎ ДА ЗАЛІКУ

1. Фарміраванне асноўных літаратурных кірункаў у XVII ст. Барока як мастацка-эстэтычная сістэма.
2. Барока ў еўрапейскай і беларускай літаратурах: параўнальная характарыстыка.
3. Класіцызм. Прынцыпы класіцызму.
4. Ж.-Б. Мальер: асноўныя этапы жыцця і творчасці.
5. Драматургічная рэформа Ж.-Б. Мальера. Лёс камедыі «Тарцюф». Вобраз галоўнага героя Тарцюфа.
6. Сатырычны вобраз Аргона ў камедыі Ж.-Б. Мальера «Тарцюф».
7. Камедыя-балет Ж.-Б. Мальера «Мешчанін у дваранах». Адлюстраванне ў камедыі сацыяльных супярэчнасцей эпохі.
8. Журдэнаўскі ідэал адукаванага і выхаванага чалавека ў камедыі Ж.-Б. Мальера «Мешчанін у дваранах».
9. Вобразы дваран у камедыі Ж.-Б. Мальера «Мешчанін у дваранах», іх роля ў раскрыцці жыццёвай праўды.
10. Класіцызм у англійскай літаратуры. Паэма Д. Мілтана «Страчаны рай». Вечныя вобразы і матывы.

11. XVIII ст. і яго месца ў гісторыі сусветнай літаратуры. Асветніцтва як комплекс ідэй у культурным руху Еўропы.
12. Асноўныя літаратурныя напрамкі эпохі Асветніцтва: класіцызм, ракако, сентыменталізм. Іх характарыстыка.
13. Асветніцтва ў Англіі. Раман Д. Свіфта «Падарожжы Гулівера».
14. Раман прыгод і падарожжаў Д. Дэфо «Рабінзон Круза».
15. Рабінзанада ў сусветнай і беларускай літаратуры.
16. Асветніцтва ў Францыі. Грамадска-палітычнае значэнне дзейнасці французскіх асветнікаў Вальтэра, Д. Дзідро, Ж.Ж. Русо.
17. Нямецкае Асветніцтва і асоба І. В. Гётэ.
18. Гісторыя напісання трагедыі «Фаўст» І. В. Гётэ. Структура твора. Пралогі ў творы.
19. Трагедыя «Фаўст» І. В. Гётэ. Пошукі Фаўстам сэнсу жыцця і ўласнага прызначэння. «Спакушэнні» на шляху героя (I частка).
20. Вобраз Маргарыты, яго функцыя ў трагедыі «Фаўст» І.В. Гётэ.
21. Выпрабаванні Фаўста ў II частцы твора І.В. Гётэ. Канкрэтна-гістарычны змест і вечны сэнс вобраза Фаўста.
22. Творчасць Ф. Шылера ў кантэксце еўрапейскага Асветніцтва (1 твор на выбар).
23. Сусветная літаратура 1-й пал. XIX ст. Рамантызм як літаратурна-мастацкі накірунак.
24. Казачная проза братаў Грым у кантэксце літаратуры рамантызму (3 творы на выбар).
25. Нямецкі рамантызм. Творчасць Э.Т.А. Гофмана. Фантастычнае і рэальнае ў свеце Гофмана (2 творы на выбар).
26. Лёс мастака і мастацтва ў творах Э.Т.А. Гофмана (2 творы на выбар).
27. Асаблівасці рамантызму ў літаратуры Англіі.
28. В. Скот як заснавальнік жанру гістарычнага рамана (1 твор на выбар).
29. Д. Г. Байран. Жыццёвы і творчы шлях.
30. Байранаўскі рамантычны герой ва ўсходняй паэме «Карсар».
31. Байранаўскі рамантычны герой ва ўсходняй паэме «Гяур»: канцэпцыя асобы.
32. Раман М. Шэлі «Франкенштэйн, або Сучасны Праметэй»: тэматыка і праблематыка.
33. Асаблівасці рамантызму ў літаратуры Францыі.
34. Гістарычны раман у творчасці А. Дзюма (1 твор на выбар).
35. Раман Ж. Санд «Кансуэла» ў кантэксце рамантызму літаратуры Францыі.
36. Жанр гістарычнага рамана ў творчасці В. Гюго. Раман «Сабор Парыжскай Божай Маці»: зварот да гістарычнага мінулага, нацыянальнай гісторыі.
37. Распрацоўка жанру рамана ў творчасці Ф. Купера (1 твор на выбар).
38. Рамантызм у літаратуры Польшчы. Адам Міцкевіч як заснавальнік польскага рамантызму.
39. Рамантызм у літаратуры ЗША. Рамантычнае наватарства Э.А. По ў паэме «Груган» («Ворон»).
40. Пачынальнік жанру дэтэктыўнай прозы Э. А. По. Навелістычнае майстэрства пісьменніка (2 творы на выбар).
41. Адметнасць псіхалагічных навел Э.А. По. (2 творы на выбар).
42. Сацыяльна-гістарычныя ўмовы фарміравання рэалізму ў еўрапейскай літаратуры XIX ст.

43. Асноўныя рысы крытычнага рэалізму ў еўрапейскіх літаратурах.
44. Этапы развіцця рэалізму XIX ст.
45. Рэалізм у літаратуры Францыі. Проза Ф. Стэндаля. Этапы сталення галоўнага героя рамана «Чырвонае і чорнае».
46. Вобраз мадам дэ Рэналь у раскрыцці ідэі рамана «Чырвонае і чорнае» Ф. Стэндаля.
47. Вобраз Матыльды дэ Ламоль як увасабленне нораваў парызскага грамадства XIX ст. у рамане «Чырвонае і чорнае» Ф. Стэндаля.
48. Жыццёвы і творчы шлях А. дэ Бальзака.
49. Філасофскі раман А. дэ Бальзака «Шчыгрынавая скура». Эвалюцыя характару галоўнага героя Рафаэля дэ Валантэна.
50. Роля і функцыі жаночых вобразаў у рамане А. дэ Бальзака «Шчыгрынавая скура».
51. Навелістычнае майстэрства П. Мерымэ ў творы «Кармэн»: герой, асяроддзе, мараль.
52. Псіхалагічна-сацыяльная навела Г. дэ Мапасана. Спецыфіка мапасанаўскага пейзажу, натуралістычная падрабязнасць, сацыяльная палярызацыя герояў (2 творы на выбар).
53. Тэма кахання ў жанры мапасанаўскай навелы. Псіхалагізм, дэталі-метафара, праблема «рамак».
54. Раман Г. Флабера «Спадарыня Бавары»: тэматыка і праблематыка.
55. Вобраз спадарыні Бавары ў аднайменным рамане Г. Флабера.
56. Раман Ч. Дзікенса «Прыгоды Алівера Твіста»: перамога добра і пакаранне зла ў творы.
57. «Ярмарка пыхлівасці» У. Тэкерэя: сацыяльна-палітычныя, маральныя праблемы. Спецыфіка «рамана без героя».
58. Англійскі рэалізм віктарыянскай эпохі. Раман Ш. Брантэ «Джэн Эйр». Праблема выхавання ў творы.

ПЕРАЛІК ЗАДАНЯЎ І КАНТРОЛЬНЫХ МЕРАПРЫЕМСТВАЎ САМАСТОЙНАЙ РАБОТЫ СТУДЭНТАЎ

п/п	Назва тэмы	Колькасць гадзін на СРС	Заданні	Форма выканання
1.	XVII стагоддзе і літаратурны працэс. Барока	2	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Пераклады на беларускую мову. Барока ў славян і беларусаў. 2. Буйнейшы прадстаўнік – Сімяон Полацкі. «Высокае» і «нізкае» барока.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
2.	Класіцызм	4	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Маральная праблематыка ў прозе французскіх класіцыстаў: М. Лафайет («Прынцэса Клеўская»), Б. Паскаль («Думкі»), 2. Ф. Ларашфуко («Максімы»), Ж. Лабруер («Характары, або Нравы нашага стагоддзя»). 3. Жанры трагедыі (П. Карнель, Ж. Расін)	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
3.	XVIII стагоддзе: Асветніцтва	2	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Асветніцтва ў славян. Яго антыфеадальны, антыкаталіцкі характар (Польшча), насычанасць ідэямі нацыянальнага вызвалення: супраць аўстрыйскага абсалютызму (Чэхія), турэцкага прыгнёту (Сербія, Балгарыя), як процістаянне прыгону і самаўладдзю (Расія). 2. Асветніцкая літаратура на беларускіх землях.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
4.	Асветніцтва ў Англіі	2	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Дэфо і Свіфт па-беларуску. Рабінзанада ў сусветнай літаратуры (у т.л. «Палескія рабінзоны» Я.Маўра).	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні

			2. Пераклады на беларускую мову, тыпалагічныя сыходжанні.	
5.	Асветніцтва ў Францыі	4	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Пастаноўкі оперы Дж. Расіні «Севільскі цырульнік» і В.А. Моцарта «Жаніцьба Фігара» на беларускай сцэне (пераклад апошняй на беларускую мову ў 1936 г. А. Дударом). 2. Асветніцтва ў Францыі як адна з перадумоў Вялікай французскай рэвалюцыі 1789 – 1794 гг., яго ўплыў на жыццё тагачаснай Еўропы (у т.л. на Беларусь).	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
6.	Асветніцтва ў Германіі	4	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Вертэраўскі тып героя. Гётэ і выяўленчае мастацтва (ілюстрацыі да твораў Гётэ, у т.л. А. Кашкурэвіча: новае прачытанне трагедыі «Фаўст» у ХХ ст.). 2. Гётэ і тэатр (1860-я гады як час пачатку шырокага знаёмства з творамі нямецкага драматурга на Беларусі. Пастаноўкі ХІХ – ХХ стагоддзяў). Гётэ і музыка: опера Ш. Гуно «Фаўст», опера Ж. Маснэ «Вертэр». Гётэ па-беларуску. 3. Афарызмы, цытаты з Гётэ. Прысвячэнні Гётэ.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
7.	Сусветная літаратура 1-й паловы ХІХ ст.: агульная характарыстыка. Рамантызм	4	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах: 1. Сінтэз мастацтваў у рэчышчы рамантычнага светаўспрымання: літаратуры і музыкі (песні Ф. Шуберта на словы В. Мюлера: цыклы «Прыгожая млынарка», «Зімні шлях»; вакальныя цыклы Р. Шумана на словы Г. Гейнэ, А. Шаміса, музыка да «Манфрэда» Дж.Г. Байрана); 2. літаратуры і жывапісу (В. Ваньковіч «А. Міцкевіч на скале Аю-Даг», уплыў «Крымскіх санетаў» на беларускага мастака) і інш.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
8.	Рамантызм у літаратуры Германіі	4	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах:	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні

			<p>1. Уплыў музыкі і жывапісу на творчасць Э.Т.А. Гофмана: казкі і лібрэта («Шчаўкунок» як аснова для «Казак Гофмана» французскага кампазітара Ж. Офенбаха).</p> <p>2. Фантастычнае і рэальнае ў свеце Гофмана.</p> <p>3. Пераклады Гофмана па-беларуску, пастаноўкі на беларускай сцэне.</p>	
9.	Рамантызм у літаратуры Англіі	4	<p>Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах:</p> <p>1. Сацыяльна-рэвалюцыйныя, нацыянальна-вызваленчыя матывы ў творчасці Дж. Байрана і Я. Купалы.</p> <p>2. Уплыў байранізму на беларускую паэзію.</p> <p>3. Прысвячэнні Байрану: Я. Лучына, У. Караткевіч.</p>	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
10.	Рамантызм у літаратуры Францыі	4	<p>Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэме:</p> <p>1. Сінтэз мастацтваў. Паэзія Гюго: успаміны, роздум, адлюстраванне падзей жыцця («Сейбіт», «Захад сонца», «На барыкадзе»).</p>	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
11.	Рамантызм у літаратуры ЗША	4	<p>Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах:</p> <p>1. Услаўленне патрыярхальнага мінулага ў творчасці Г. Лангфэла – «Спеў аб Гаяваце» – «індзейская Эда», гістарычнае і міфалагічнае ў паэме. Рамантычная туга па казачнаму мінуламу.</p> <p>2. Нацыянальныя асаблівасці рамантызму ў літаратуры ЗША.</p>	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
12.	Сусветная літаратура XIX ст.: агульная характарыстыка. Рэалізм	2	<p>Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэме:</p> <p>1. Роля мастацкай дэталі (падрабязнасцей быту, пейзажа, партрэта, жэста, суб'ектыўных рэакцый, мовы, інтэр'ера) у рэалізме.</p>	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
13.	Рэалізм у літаратуры Францыі	6	<p>Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэмах:</p> <p>1. Асаблівасці гістарычнага рамана ў творчасці Флабера («Саламбо»).</p>	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні

			2. Тэма страчаных ілюзій і яе вырашэнне ў іншым гістарычным кантэксце (раман «Выхаванне пачуццяў»). Выкрыццё заганаў буржуазнага грамадства. 3. Майстэрства мастацкага слова Флабера.	
14.	Рэалізм у літаратуры Англіі	6	Вывучыць адпаведны матэрыял і падрыхтаваць вусныя адказы па тэме: 1. Віктарыянства як перыяд і лад жыцця, ідэалогія і духоўная атмасфера. Прадстаўнікі т.зв. «бліскучай плеяды»: Ч. Дзікенс, У. Тэкерэй, сёстры Брантэ.	Вусная праверка атрыманых ведаў, кантрольныя пытанні
	УСЯГО ЗА IV СЕМЕСТР	52		

КРЫТЭРЫ І АЦЭНКІ ВЫНІКАЎ ВУЧЭБНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

10 (дзесяць) балаў, залічана:

сістэматызаваня, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, а таксама па асноўных пытаннях, якія выходзяць за яе межы;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

бездакорнае валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

выяўленая здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі;

поўнае і глыбокае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне вольна арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку, выкарыстоўваць навуковыя дасягненні іншых дысцыплін;

творчая самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, актыўны творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

9 (дзесяць) балаў, залічана:

сістэматызаваня, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

дакладнае выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго эфектыўна выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна і творча вырашаць складаныя праблемы ў нестандартнай сітуацыі ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

поўнае засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай ўстанова вышэйшай адукацыі па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вывучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

сістэматычная, актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, творчы ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

8 (восем) балаў, залічана:

сістэматызаваня, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваны высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны (метадамі комплекснага аналізу, тэхнікай інфармацыйных тэхналогій), уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

здольнасць самастойна вырашаць складаныя праблемы ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, сістэматычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

7 (сем) балаў, залічана:

сістэматызаваныя, глыбокія і поўныя веды па ўсіх раздзелах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі (у тым ліку на замежнай мове), пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абгрунтаваныя высновы і абагульненні;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры пастаноўцы і вырашэнні навуковых і прафесійных задач;

вольнае валоданне тыповымі рашэннямі ў рамках вучэбнай праграмы установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне, засваенне асноўнай і дадатковай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім аналітычную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, удзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

6 (шэсць) балаў, залічана:

дастаткова поўныя і сістэматызаваныя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне неабходнай навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць абагульненні і абгрунтаваныя высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыповыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

актыўная самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, перыядычны ўдзел у групавых абмеркаваннях, высокі ўзровень культуры выканання заданняў.

5 (пяць) балаў, залічана:

дастатковыя веды ў аб'ёме вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, пісьменны, лагічна правільны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні вучэбных і прафесійных задач;

здольнасць самастойна выкарыстоўваць тыпавыя рашэнні ў межах вучэбнай праграмы ўстанова вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

уменне арыентавацца ў базавых тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім параўнальную ацэнку;

самастойная праца на практычных, лабараторных занятках, фрагментарны ўдзел у групавых абмеркаваннях, дастатковы ўзровень культуры выканання заданняў.

4 (чатыры) балы, залічана:

дастатковы аб'ём ведаў у межах адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

засваенне асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, лагічны выклад адказу на пытанні, уменне рабіць высновы без істотных памылак;

валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, уменне яго выкарыстоўваць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

уменне пад кіраўніцтвам выкладчыка вырашаць стандартныя (тыпавыя) задачы;

уменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне і даваць ім ацэнку;

праца пад кіраўніцтвам выкладчыка на практычных, лабараторных занятках, дапушчальны ўзровень культуры выканання заданняў.

3 (тры) балы, не залічана:

недастаткова поўны аб'ём ведаў у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веданне часткі асноўнай літаратуры, рэкамендаванай вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

выкарыстанне навуковай тэрміналогіі, выклад адказу на пытанні з істотнымі, лагічнымі памылкамі;

слабое валоданне інструментарыем вучэбнай дысцыпліны, некампетэнтнасць пры вырашэнні стандартных (тыпавых) задач;

няўменне арыентавацца ў асноўных тэорыях, канцэпцыях і кірунках па вивучаемай вучэбнай дысцыпліне;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

2 (два) балы, не залічана:

фрагментарныя веды ў рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі;

веды асобных літаратурных крыніц, рэкамендаваных вучэбнай праграмай установа вышэйшай адукацыі па вучэбнай дысцыпліне;

няўменне выкарыстоўваць навуковую тэрміналогію вучэбнай дысцыпліны, наяўнасць у адказе грубых, лагічных памылак;

пасіўнасць на практычных і лабараторных занятках, нізкі ўзровень культуры выканання заданняў.

1 (адзін) бал, не залічана:

адсутнасць ведаў (і кампетэнцый) у рамках адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі, адмова ад адказу, адсутнасць на атэстацыі без уважлівай прычыны.

ПРАТАКОЛ УЗГАДНЕННЯ ВУЧЭБНАЙ ПРАГРАМЫ

па вывучаемай дысцыпліне
з іншымі дысцыплінамі спецыяльнасці

Назва вучэбнай дысцыпліны, вывучэнне якой звязана з дысцыплінай рабочай праграмы	Кафедра, якая забяспечвае вывучэнне гэтай дысцыпліны	Прапановы кафедры аб зменах у змесце рабочай праграмы	Рашэнне, прынятае кафедрай, якая распрацавала вучэбную праграму (з указаннем даты і нумара пратакола)
«Уводзіны ў літаратуразнаўства»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Больш увагі надаць вывучэнню жанраў літаратуры класічнага рэалізму	22.11.2022 пратакол № 4
«Гісторыя беларускай літаратуры XVII–XVIII стагоддзяў»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Больш шырока выкарыстоўваць міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры эпохі Барока і Класіцызму	22.11.2022 пратакол № 4
«Гісторыя беларускай літаратуры XIX стагоддзя»	кафедра беларускай і замежнай літаратуры	Больш шырока выкарыстоўваць міжпрадметныя сувязі пры вывучэнні літаратуры рамантызму і рэалізму	22.11.2022 пратакол № 4